

Hämnden

Regi: Susanne Bier

Recension av Cecilia Hector

Visserligen heter Susanne Biers senaste film "Hämnden", men den kunde med samma rätt heta "Försoningen". Inte lika säljande förstås. Hämnd har varit det vanligaste temat genom hela filmhistorien, helt visst ett av de mest dramatiska. Det brukar vara svårt att göra en bra historia med de goda, försonligt inställda människorna. Clint Eastwood lyckades nyligen i sin film om Nelson Mandela i *Invictus*. Inte sällan har det varit barnen som fått dramatisera och upprätta de goda banden mellan de vuxna. ("The Kids are Allright"!) I "Hämnden" får vi oss till livs några väl valda dilemman mellan att fortsätta våldspiralen, alternativt att bryta den till kostnaden av att själv förändras i grunden.

"Hämnden" är barnens film i en högst barnförbjuden upplaga för oss vuxna att lära oss av. Elvaåriga Christian har just förlorat sin mamma efter en lång, plågsam dödskamp. Han kontrollerar sin sorg innanför en korrekt onåbarhet. I förhållande till sin upptagne, men uppriktigt angelägne, far och sin välvilliga farmor gör han sig onåbar. Hans inneboende raseri får vi tids nog erfara när han försvarar en mobbad klasskamrat i den nya skolan. Hans dragning till döden blir vi svettigt varse när han lockar upp sin nyvunne vän Elias på en skyhög silo där han nonchalant utmanar allas vår tendens till yrsel.

DE VUXNAS PARALLELLVÄRLD blir som en film i filmen sammanhållen med hjälp av föräldraskapet. Här har vi Christians pappa spelad av Ulrich Thomsen i kostym på väg till viktiga affärer. Han sörjer också sin hustru, men han tvingas erkänna inför sonens oförsonliga blick att han på slutet önskat att hon skulle få dö. Här är Elias mamma (Trine Dyrholm) som inte stillatigande finner sig i skolpersonalens taffliga försök att fördela skulden för pojkarnas våldsamheter. Och inte minst har vi att förhålla oss till Elias pappa som står mitt i en flyktingförläggning, i ett sandblåst anonymt afrikanskt inferno och opererar gravida som fått buken uppsprättad av gangsters som styr omnejden. En något

sliten schablon av den vita godheten, som Mikael Persbrandt dock fyller med lågmäld frenesi som imponerar – både som skådespeleri och som emblem för en alltför välkänd problematik.

TROTS ATT BIERS FILM inte låter sig begränsas till en thriller är det med oupphörlig spänning vi följer alla de inblandades försök att hitta ut ur det givna hämndbegäret för att nå fram till någonting värdigare, sprunget ur smärtsam erfarenhet. En erfarenhet som åskådaren får dela.

Susanne Bier framstår alltmer som en av de verkligt stora filmberättarna. Hon har inte minst förmågan att knyta till sig filmarbetare som Johan Söderqvist, som med en osedvanlig fingertoppskänsla lägger en ljudslinga genom det rafflande händelseförloppet. Lägg dessutom märke till de nästan subliminala bilderna av insekter, fågelsträck och glimtar av himmel som bildmässigt förhöjer den aktuella scenens känsloläge.

CECILIA HECTOR

Cecilia.hector@spray.se

Publicerad oktober 2010